

◆ ST. OLAV ◆

Nr.
1 - 2

Oslo, 9. januar 1941

53. årg.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må vær- innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Lovsang. — Den Hl. Faders julebudskap. — † Fru Hedwig Kristiansen. — Korfu. — En kristen troeshelt. — Herhjemme. — - og derute.

L o v s a n g .

*Te Deum laudamus — Du evige, store,
vi priser med lovsang ditt hellige navn
for alt hvad din visdom og kjærlighet gjorde
fra tidenes morgen til sjelenes gavn.
Så langt som ditt allmaktens septer er strakt,
all jorden forkynner din velde og makt.*

*Te Deum laudamus. I lysenes rike
høyt bruser en lovsang, udødelig skjønn,
som aldri på jorden har funnet sin like
og stiger fra sølvklang til tordnende drønn.
De himmelske toner fra englenes kor
ombølger det evige land hvor Du bor.*

*Te Deum laudamus. Fra tårnene kimer
de hellige klokker med liv og med lyst,
og orglene bruser i andaktens timer.
De bærer vår lovsang til sollandets kyst.
Her formes all skapningens lovsang i ord:
Du ene er hellig, Du ene er stor.*

*Te Deum laudamus. Med tordnende velde
går storhavetsølger i stormende kor —
en lovsangens jubel, hvor alt som kan melde
om Skaperens storhet blir sagt uten ord.
Og fuglenes kvitren i lund og i li
gjør alt til en gripende skjønn symfoni.*

*Te Deum laudamus — med jublende røster
vi fattige syndere hylder ditt verk,
Du Fader, Du Sønn og Du evige Troster,
som reiste din Kirke så rik og så sterk.
Med moderlig omhet den verner vår vei
og lærer oss livet og lykken i deg.*

K. Kjelstrup.

Den Hl. Faders julebudskap.

Juleaften mottok den Hl. Fader de i Rom værende kardinaler, som frembar sine juleønsker. Som svar holdt paven en stor og oppsiktsvekkende tale som vi her gjengir in extenso.

Av hele vårt hjerte takker vi dere, ærverdige brødre og kjære sønner for deres kjærkomne nærvær i dag på julekveld. Med dypfølt takknemmelighet mottar vi deres ønsker og varme bønner for «Ecclesia et Pontifice», som deres ærverdige Dekan for det hl. kollegium — vårt hjerte så nær og så verdig vår høyaktelse og kjærlighet! — på en så myndig og veltalende måte har gitt uttrykk og som er oss enn kjærere på bakgrunn av de smertens tider vi gjennomlever nå.

Våre følelser, en fars følelser, svarer dere med ønsker og varme bønner om fred over den kommende høytid og det nye år — dere som Herrens nådige forsyn har kalt til å bistå oss som kloke og trofaste rådgivere, prøvet i tjenesten av «Dominica Grex», og som føler og forstår den høye oppgave, som hviler på dere som medlemmer av den romerske kurie: å samarbeide med Kristi stedfortreder og ta del i hans verdensomspennende hyrdeomsorg.

Vi nedber det samme over hver enkelt av dere tjenere og voktere av «byer som ligger på fjellet» (Mat. 5, 14), som mer enn noen andre må følge Vårherres bud og «la deres lys skinne for menneskene!» som den evige yppersteprest ba sin fader om for sine apostler i hin høyhellige stund: Hellige fader, bevar dem i ditt navn jeg ber ikke at du tar dem bort fra verden men at du bevarer dem fra det onde helliggjør dem i sannheten! (Joh. 17, 11, 15, 17) — og jeg nedber dette i en tid, som er så begivenhetsrik også for Kirken og de sjeler som er betrodd til den!

Julegleden.

I dag morges, ærverdige brødre og kjære sønner, har vår hellige Kirke i sin vidunderlige liturgi høynet sine presters sjeler med de storslåtte ord fra det romerske martyrologium: «752 år etter Roms grunnlegging, det 42. år i Oktavian Augustus' regjering

da det var fred over hele verden, blir Jesus Kristus, evig Gud og sønn av den evige Fader — da han ville hellige verden ved sitt komme — unnfanget ved den Helligånd som menneske i Jomfru Maria og født i Betlehem i Judæa.» Høytidelig er tonen i dette glade budskap som forbinder Roma med Betlehem, verdens frelsers hellige fødsel med minnet om «Inclita Roma»s fødselsdag — Roma som etter sin høyeste og helligste bestemmelse «hersker over jorden og oppløfter sjelene til Olymp» (Virg. Æenid. VI. 782—83), ikke under våpnenes tegn men med den guddommelige nådes scepter. Når dette store budskap om den himmelske fyrstes kommen til en fredfylt verden nå atter i dag lyder i de kristnes øren, vekker det i millioner av sjeler minnet om forløsningen fra synden. Fra ydmyke og takknemmelige hjerter stiger som en guddommelig symfoni atter mot himlen en jubelsang på alle tungemål, en tilbedelsens hymne: «Kristus er født oss — kom la oss tilbe!» En udødelig frihetens sang fra Evas landflyktige barn, som nesten får oss til å glemme smerten over det ved våre forfedres synd tapte Paradis og de lidelsesfulle torner, som en av synd skjendet jord like siden Adams fall frembringer. Foran det himmelske barn og foran den nyfødte Emanuels jomfru-mor, kaster man seg i støvet, grepet av hellig ærefrykt for det guddommelige forsyns vidunderlige planer. Denne hellige glede over frelserens fødsel, som Kristi troende føler velde opp i seg, er ikke avhengig av ytre begivenheter og kan ikke forstyrres eller forminskes av dem. Julegleden som fyller alle med lykke og fred har så dype røtter i sinnet og løfter det slik, at den ikke kan drepes av jordiske begivenheters stormløp hva enten disse har sitt utspring i krig eller fred. Den trøstefulle sannhet i Herrens ord: «dere skal gledes og ingen skal ta deres glede fra dere» (Joh. 16, 22) kan vel ingen føle bedre enn den, som med rent hjerte, ærlig vilje og åpent sinn lytter til fredens hymne til mennesker i god vilje — en hymne rettet til jorden fra krybben, det menneskevordne ords første lærestol.

Den som kan oppfatte denne hymnes betydningsfullhet og som har smakt om bare en dråpe av den

sannhetens og kjærlighetens nektar den inneholder vet, hvor han skal søke sin tilflukt i begivenhetenes virvar og i den stormfulle nåtids smerte og angst — og han vet også å avholde seg såvel fra en ufornuftig optimisme, som ikke er i overensstemmelse med realitetene som fra den ennå mer ukristelige, uvitende og nedslående pessimisme. Han vil huske at Kirkens liv og virke — likesom frelserens liv og virke — til alle tider har vært forfulgt av den misunnelige og feige Herodes' soldater. Og han glemmer heller ikke at den hemmelighetsfulle nådestjerne skinner fra himlen og vil vedbli å skinne for de sjeler, som flokker seg om Guds barnets krybbe for å bli ført fra løgn til sannhet, fra avveier til troen på Kristus, på frelseren.

Urokkelig tro på Kristi endelige seier.

Fullt vitende om den frekkhet hvormed det onde sprer seg i livet, føler en sann Kristi disippel seg kalt til større nidkjærhet og større årvåkenhet overfor seg selv og sine brødre i fare. Sikker som han er på Guds løfter om Kristi endelige seier over sine fiender og på hans rike føler han seg innerlig styrket mot skuffelser og motgang, nederlag og ydmykelser — og han kan derfor både inngyte andre tro og tillit og derved bli deres åndelige festning, som han kan være det gode eksempel og skjenke nytt til alle som kan føle seg fristet til å gi opp og kaste sine våpen overfor en overtallig og mektig fiende. Gud være takket at Kirken heller ikke i dag er fattig på slike utvalgte, hellige og sterke sjeler, både i prestenes krets som blant legfolket! Med et mot som er ukjent for verden, en aldri vaklende trofasthet i motsetning til andre, som gir etter for feighet og svakhet — praktiserer disse sjeler profetens lære: «Styrk de slappe hender og gjør de vaklende knær sterke! Si til de urolige hjerter: vær frimodig og frykt ikke — se, deres Gud kommer med gjengjeldelse — Gud selv kommer og frelser dere! (Is. 35, 3—4.)

Svake sjeler og varme hjerter.

Men i en verden som fjerner seg mer og mer fra troen og moralen eller i det minste blir slappere så vel hva det indre liv angår som i sine handlinger, mangler det dessverre heller ikke kristne, som under det daglige livs byrde av motgang og fristelser litt etter litt taper den sjelsstyrke, den glede og sikkerhet, uten hvilken en levende og sann «sentire cum Ecclesia» i lengden ikke er mulig. Det hender at dere kan se disse falle — ofte uten at de selv merker det — som ofre

og dernest formidlere av idéer og teorier, tanker og fordommer, som fordi de er oppstått i kretser utenfor eller direkte fiendtlige mot kristendommen blir en fare for de troendes sjeler. Slike karakterer kan vel lide ved å se Moderkirken, som de i grunnen gjerne vil være tro, stå uforstått foran Pilatus' domstol eller bli forhånt av Herodes' soldater — de kan vel tro på korsets mysterium, men de glemmer å anvende det på våre egne dager: I de skjønne timer på Tabor føler de seg Kristus nær, men i de mørke timer i Getsemane følger de så altfor lett de sovende disiplers eksempel. Og når de jordiske myndigheter legger hånd på deres ytre handlefrihet som Synedriets drabanter gjorde det med Kristus — se, da trekker de seg unna i feig flukt eller, hva kommer ut på det samme, gir slipp på sine freidige og modige forsetter. Denne vaklende holdning hos andre, ærverdige brødre og kjære sønner, kan og må ikke undre eller forvirre oss og ennå mindre få oss til å glemme den eksemplariske karakterfasthet og urokkelige troskap med hvilke utallige av våre sønner, takket være Guds hjelp, holder ut. De klynger seg til og holder upåvirkelig av alle stormer fast ved troens klippe og ved Kristi Kirke, sannhetens beskytter og bevarer og den ufeilbare lærer. Og i innerlig takknemmelighet mot Gud og med faderlig stolthet over den krone, som så mange edle sønner av alle samfunnslag har oppnådd, nøler vi ikke med å hevde at bevisstheten, nidkjærheten og den oppriktige hengivenhet for Kristus og hans rike er dyder, som øyensynlig hos mange er vokset opp nettopp der, hvor det å bekjenne sin tro koster hittil ukjente ofre.

Men hvorledes enn forholdet — som Gud alene kjenner — er mellom disse seire og nederlag, mellom sjeler som blir frelst og sjeler som går tapt, så er det sikkert, at nåtidens ytre og indre livsbetingelser stiller nye gigantiske fordringer til apostolatet og det ikke alene under krigen men enda mer den dag at fiendtlighetene er slutt. Da må menneskene vie seg til å læge denne bitre sosiale og økonomiske ulykkes dype sår. Ti nasjonene som krigen nå ruinerer, vil gå ut av den også med åndelige sår og vil derfor mer en noen gang trenge til stadig og årvåken sjelesorg, som kan avbøte og forminske disse sårs ondartede følger.

Et smertefullt blad i verdenshistorien.

Med en tragisk og skjebnesvanger steilhet fortsetter den løsslupne krig sin blodige vei idet den merker denne med ruiner og ikke sparer ærverdige templer, storslåtte monumenter og kjærlighetens fri-

steder. Den glemmer menneskelighetens regler og tar ikke hensyn til krigsførelsens avtaler — av og til begår den slike ting, at en tidsperiode som er mindre opphisset og forvirret enn vår en dag sikkert vil notere dens bedrifter blant verdenshistoriens mest smertefulle og mørkeste sider. Våre tanker går med angst til det øyeblikk hvor den triste beretning om så mange lidelser blir kjent: mishandlede legemer, forpinte sjeler, sårede, fangne, flyktninger, undertrykte, utsultede, syke, savnede — beretninger som nå er ukjente eller bare delvis kjente. Men vi vet i dag nok til å knuge og knuse hjertet. Fra mange kvinner og mødre synes vi å høre som et ekko av profetens smerterop: «En røst ble hørt i Rama: gråt og stor klage. Rakel gråt over sine barn og ville ikke ta imot trøst, for de er ikke mer. (Matt. 2, 18.)

Omsorgen for de fangne og landflyktige.

Men av alle de ulykker som den umenneskelige krig medfører er det særlig én, som har tyngt og enda tynger vårt hjerte: den som har ramt krigsfangene. Jo mer voldsom krigen er blitt jo mindre har det vært mulig for vår faderlige omsorg og bringe hjelp der, hvor fangenes antall er størst og deres ulykke trenger størst medlidenhet og hjelp. Når Vi husker hvorledes Vi i pave Benedikt XV's navn under den forrige verdenskrig selv kunne gjøre noe for å hjelpe utallige fanger måtte Vi håpe at også i denne krig kunne veier bli åpnet for Kirkens religiøse og karitative virksomhet. Men i noen land har våre forsøk vært helt forgjeves, mens vi har kunnet yde noen materiell og åndelig hjelp til enkelte polske fanger og til italienske fanger særlig i Egypt, Australia og Kanada.

Vi har ikke villet la julens hellige dag gry over verden uten gjennom våre representanter å sende vår oppmuntring og velsignelse til engelske og franske fanger i Italia, tyske i England, greske i Albania og italienske i diverse deler av det Britiske rike — særlig i Egypt, Palestina, India og overalt hvor Vi vet at noen befinner seg. Vi deler også de ulykkelige familiers angst over sine fraværende kjære. Vi har tatt opp og fortsetter aktivt det store arbeid med å innhente og formidle etterretninger, hvor det er mulig og tillatt å gjøre det — ikke alene fra de tallrike fanger men også fra de landflyktige og alle dem, som de nåværende trengsler har skilt fra fedreland og den hjemlige arne. I det Vi har gjort dette har Vi kunnet høre tusener hjerter slå i takt med vårt når de i åndeløs spenning har ventet og endelig kunne glede seg ved å vite den gjenfunne i sikker-

het selv om de måtte vise resignasjon ved sine kjæres skjebne.

Det er heller ikke en mindre trøst for oss at Vi også har kunnet yde moralsk, åndelig og pekuniær støtte gjennom våre representanter til et stort antall flyktninger, landsforviste og emigranter — også «ikke-arianske» — Vi har særlig kunnet yde hjelp til polakkene og til alle dem vi takket være våre sønner i de Forenede Stater i Amerika og deres edelmodighet har kunnet støtte.

Lengsel etter en ny ordening.

Det er nå et år siden at Vi her fra dette sted framsatte de essentielle betingelser for en fred, som er i overensstemmelse med rettferdighetens, billighetens og ærens prinsipper, og de har ennå sin gyldighet. Og selv om begivenhetenes utvikling har utsatt deres realisering til en kommende tid så har de tanker, som Vi dengang tolket ikke tapt noe av sin indre sannhet og realitet og heller ikke mistet sin verdi eller moralske berettigelse.

I dag er vi stilt foran en kjensgjerning med tydelig symptomatisk vekt. Over de fiendtlige parters lidenskapelige polemikker vedrørende krigsmålene og fredens ordening løfter en stadig klarere og alenommfattende menings røst seg som hevder, at både førkrigens Europa og samfunnsordningen befinner seg i en transformasjonsprosess som er tegnet på en ny periodes begynnelse. Det hevdes at Europas og statenes struktur ikke skal bli som før — en ny, bedre utviklet, organisk sunnere, friere og sterkere ordening må erstatte den gamle, for at man i framtiden kan unngå dennes feil og svakheter, som sies å være trått så klart fram i lyset av de siste begivenheter.

Det er nok så at de forskjellige parter er uenige i idéene og målene, men de er enig i ønsket om en ny ordening, og de betrakter en blott og bar tilbakevenden til de forrige forhold hverken som mulig eller ønskelig. Disse strømninger og følelser kan ikke forklares tilfredsstillende bare som et utslag av ønsker og higen etter nye forhold. I lyset av den siste tids erfaringer med hele det knusende trykk av de ofre som den krever, blir sinnene nå behersket av nye kunnskaper og nye forhåpninger på grunnlag av et klarere kjennskap til nåtidens mangler. Det skapes en opinion, rettet mot en ordening som kan sikre statenes og det internasjonale livs rettsnormer. Ingen kan undre seg over at denne lengsel med særlig kraft gjør seg gjeldende i det brede samfunnslag — blant dem som lever av sine henders arbeid og som alltid såvel i fred som i krig mer enn

andre føler bitterheten ved de økonomiske, internasjonale og sosiale disharmonier.

Mellom motstridende systemer, bundet til tidene og avhengig av dem, kan Kirken ikke være kalt til å ta parti for den ene retning fremfor den andre. Innenfor den guddommelige lovs universelle rettsautoritet, som har gyldighet ikke alene for den enkelte men også for nasjonene, er det en bred plass og bevegelsesfrihet for de mest forskjellige former for politiske synsmåter. Den tiltrekning som et eller annet politisk system utøver er ofte for en stor del bestemt og avhengig av omstendigheter og årsaker, som i seg selv ligger utenfor Kirkens mål og virke. Som vokter og forkynner av troens og moralens prinsipper har Kirken bare den interesse og det ønske å kunne — med bistand av sine religiøse og pedagogiske hjelpemidler — føre alle folk uten unntagelse til troens og de kristne verdiers klare veld, så at de i overensstemmelse med sin egenart kan nyte godt av dets etisk-religiøse impulser og kristelige kunnskaper og derved skape et samfunn, som er menneskeheten verdig og en kilde til sann velvære for alle.

Men mer enn en gang har Kirken preket for døve. Den tunge virkelighet holder da nå sin preken og oppløfter sitt rop: «La dere belære —!» — så øren som hittil har vært døve for Kristi buds innerlige røst må åpne seg. Ti trengselstider er ofte i langt høyere grad enn gode tider rike på sunne og dype erfaringer fordi smerten som oftest er en langt mer effektiv læremester enn lykken: «Det skal være redsel for å forstå budskapet.» (Is. 28, 19.) Vi har derfor den tillit til Gud at såvel hele menneskeheten som hver enkelt nasjon vil gå klokere, mer erfaren og lutret ut av vår tids smertelige og blodige skole, så at alle vil vite å skjelne klarere mellom sannheten og villfarelser og man vil lytte villigere til fornuftens røst og lukke ørene for all villedende hulretorikk — slik at enhver må danne seg sin overbevisning etter den retningslinje, som krever at rett og rettferdighet skal utøves ikke alene når det gjelder ens egen sak men også når det dreier seg om andres berettigede fordringer.

Betingelser for en sann og varig ordening.

Alene ut fra et slikt sinnelag kan man tilføre den lokkende betegnelse «ny ordening» et innhold, som er verdig og varig og støttet på moralens norm — ellers vil det bli fare for at ordningen vil formes som en rent ytre mekanisme og påtvinges ved maktmidler uten å bli mottatt med full oppriktig tilslutning,

glede, fred og verdighet. Men med det rette sinnelag vil menneskeheten kunne få nytt håp som vil bringe ro fordi det gjelder et mål, som svarer til dens edleste ønsker og fordi den stadige ufreds skjulte eller åpenlyse åk, som nå undertrykker og tynger verden, da vil forsvinne.

Men de absolutt nødvendige forutsetninger for en slik ny ordening er:

1) Seier over hatet som i dag splitter folkene, hvorfor man også må forkaste de systemer og den politikk som stadig vil tilføre hatet ny næring. For tiden drives det i forskjellige land en tøylesløs propaganda, som ikke viker tilbake for åpenbare forfalskninger av sannheten og som dag for dag, ja time for time, søker å stille de fiendtlige nasjoner i et falsk og fornærmende lys i den offentlige meningsøyner. Men den som virkelig vil folkets vel — den som ønsker for framtidig samarbeids skyld å bevare folkenes grunnvold fra å ta åndelig og moralsk skade — han må betrakte det som sin opphøyede plikt-oppgave ikke å la menneskenes tanker og sinnelag miste sannhetens, rettferdighetens, hensynsfullhetens og viljen til samarbeids idealer og framfor alt ikke tape av syne den broderlige kjærlighets opphøyede ideal, som Kristus brakte til verden.

2) Seier over mistroen som nå tynger med trykkende vekt på all internasjonal rett og gjør enhver forståelse umulig. Derfor må man vende tilbake til prinsippet: «Den uberørte tillit til andre er rettferdighetens søster —» (Horats 1, 24, 6—7) — til den troskap i overholdelse av alle kontrakter uten hvilken et trygt samliv mellom folkene er en umulighet — navnlig samlivet mellom de mektige og svake folk: «All grunnvold er troskap mot rettferdighet og de gitte ords og inngåtte pakters ubrytelighet og sannhet» (Cicero, De Officiis 1, 2, 23).

3) Seier over det ødeleggende prinsipp: at nytten skal være rettens basis og norm og at makt skaper rett — et prinsipp som gjør ethvert internasjonalt samkvem utrygt til stor skade for de stater som enten på grunn av sin tradisjonelle troskap mot fredens metoder eller på grunn av sin militære underlegenhet ikke vil eller kan kjempe mot andre. Derfor må det skje en tilbakevenden til en utdypet og alvorligere moralitet i samlivet mellom nasjonene. Selvfølgelig utelukker dette ikke, at man søker å oppnå det som er nyttig på en ærlig måte, og heller ikke en opportun og legitim bruk av sin styrke for å verne om fredelige rettigheter, som blir angrepet med brutal makt eller for å gjenopprette krenkede rettigheter.

4) Seier over de spirer til krig, som ligger i de altfor skrikende motsetningsforhold på verdensøkonomiens områder. Derfor må det komme en aksjon som etter hvert, regulert gjennom garantier, vil føre til at statene sikres de nødvendige midler til at deres innbyggere av alle samfunnslag kan føre et menneskeverdige liv.

5) Seier over egoismens kalle ånd, som idet den stoler på sin egen makt lett kan føre til krenkelse av statenes ære og suverenitet og innbyggernes rettferdige, sunne og disiplinerte frihet. Istedet for egoisme må det komme en offentlig juridisk og økonomisk solidaritet, et broderlig samarbeid etter den guddommelige lovs forskrifter mellom folkene, som blir sikret sin uavhengighet og sitt selvstyre. Så lenge våpnene taler i den hårde krig kan det vanskelig gjøres noen endelige skritt i retning en gjenopprettelse av rettigheter som er moralsk og juridisk ukrenkelige. Men det ville være et godt tegn om det allerede var avgitt en prinsipiell erklæring som anerkjenner disse rettigheter og som kunne berolige bitterheten og opphisselsen hos dem, som føler sin tilværelse og sin virksomhets frie utvikling truet eller hemmet.

Formaning til bønn.

Ærverdige brødre og kjære sønner — det er vårt ønske at menneskeheten og alle de som skal vise den dens vei må være så modne i ånden og dyktige i handlingen at de kan jevne terrenget for en solid, sann og rettferdig ny ordening i det øyeblikk, som alle lenges etter men som den menneskelige forstand ennå ikke kan fastsette, da våpnene tier og resultatene av denne gigantiske fred skal utformes i fredstraktatens paragrafer. Vi trygler Gud om at dette må skje — og vi formaner alle til å forene sine bønner med våre om at den allmektiges lys og beskyttelse må bevare dem, i hvis hender den avgjøring ligger som er av så stor betydning for verdens ro og som derfor har så stort et ansvar, så de ikke — om enn under andre former — må falle tilbake til de gamle villfarelser og fortidens feil. De må ikke — selv uten å vite eller ville det — føre folkene og sin egen nasjons framtid på en vei ad hvilken ingen sann ordening kan oppnåes, men som bare kan bli årsak til nye ulykker. Måtte de, av hvis skarp-sinn, viljekraft, forutsyn og selvbeherskelse folkene lykkelige eller ulykkelige nå avhenger, la seg lede av lyset fra den kjente setning: «Han seirer to ganger som seirer over seg selv i seiren!» (Publii Syri sententiae, Lipsiae 1869 nr. 64).

Vi legger med ubegrenset og urokkelig tillit våre ønsker, forhåpninger og bønner i den nyfødte Frelserens små, allmektige og kjærlige hender. Og Vi ber ham med dere, med hele den hellige Kirkes prester og troende og med alle dem som i Kristus anerkjenner Herren og Frelseren, om å befri menneskeheten for den splidaktighet som krigen har ført den inn i: «O Jesse rot, som er et tegn for alle folk og for hvem kongene holder sin munn og som hedningene påkaller: kom og befri oss, nøl ikke lenger!» (Brev. Rom. Antiphon. major.)

Med disse angstens ord på leppene og med denne mening i hjertet gir Vi dere, ærverdige brødre og kjære sønner og alle våre barn over hele verden men særlig alle krigens ofre av hva nasjon de enn er med faderlig hengivenhet den apostoliske velsignelse som tegn på Guds rike nåde.

Fru Hedwig Kristiansen, Drammen.

På første juledag ble vår menighet rammet av et usedvanlig hårdt slag, idet fru Hedwig Kristiansen, hustru til vaktmesteren på St. Josefs Hospital og mor til fire små barn, avgikk ved døden på sykehuset, kun 32 år gammel.

Fru Hedwig Kristiansen hørte til de sterke kvinner som Visdommens Bok skildrer så vakkert som den omtenkssomme hustru og den strevsomme mor. Hun var meget avholdt i menigheten på grunn av sitt enkle, vinnende vesen, sin beskjedenhet og tjenstvillighet likeoverfor alle hun kom i berøring med. Hun levde i sannhet i troens ånd og mottok også under sitt opphold på sykehuset nesten hver dag den hl. kommunion, inntil hun, styrket med Kirkens hl. nådemidler, kunne gi sin fromme sjel tilbake til Skaperen på Frelserens fødselsdag. Hun hvile i fred.

E. L.

Korfu.

Verdens øyner er atter rettet mot Korfu, nøklen til det Adriatiske hav. Det er ikke første gang — like fra oldtiden har Kerkyra, som Korfu den gang het, vært et utsatt sted, etterstrebt av alle hvis interessesfære omfattet også den joniske øygruppe som den tilhører.

Allerede Homer henla skueplassen for en del av sine beretninger til disse trakter og i det syvende eller sjettede århundre før Kristus hadde Korint anlagt en koloni på

Korfu fruktbare kyst, som imidlertid snart kom i direkte konkurranseforhold til moderstaden. Senere ble Korfu plyndret av illyriske røverstammer — den annen make-doniske krig mot Perseus hadde den som slagmark. Cicero oppslo sin domæne der — Cato samlet der de sørgelige rester av sine «patrioter» etter slaget ved Pharsalus. Etter Grekenlands fall antok Korfu etterhvert romersk kultur — i middelalderen tilhørte den snart Genua, snart Venedig, snart tyrkerne.

Korfu jord har drukket meget blod — dens sterke befestninger har vært vidne til mange kamper, seirer og nederlag. For ca. 400 år siden holdt den venetianske feltherre grev Schulenburg stand her mot en beleiring av 50 000 muselmenn som måtte dra bort med uforrettet sak — hans marmorstatue minner ennå om denne tid. Siden besatte englenderne øya og holdt den i en menneskealder, til de joniske øyer alle på foranledning av Gladstone ble gitt tilbake til Grekenland i 1863. Med sitt prektige klima og vakre natur ble Korfu etterhvert et mål for turister, og rikfolk bygget seg praktfulle lysteieendommer der, særlig kjent er keiserinne Elisabeth av Østerrikes herlige slott, Akilleion, som senere kom i keiser Wilhelm II's besittelse. Selve hovedstaden Korfu har 35 000 innbyggere og har betydning som havnestad.

Meget tidlig ble øya kristnet — etter legenden har Jason, en disippel av apostlen Paulus, virket der. På listen over deltagerne i Nicæa finnes biskop Apollodor av Korfu. Etter kirkeadskillelsen fikk i det 12.—13. årh. øya atter et romersk-katolsk erkebispesete, som i 1723—27 ble bekledd av den lærde berømthet kardinal Angelo M. Quirini. Ved siden herav var det bispesete i Zante og Cefalonia, som i 1919 ble underlagt Korfu til et felles erkebispedømme med 4310 katolikker, mest italienere, inndelt i 5 sogn med 11 kirker og kapeller.

En kristen troshelt.

Gjennom pressen er det i den siste tid gått bilder av Mussolini, som hylder den albanske folkehelt Skanderbergs minne. Og denne hyldest er vel fortjent, for blant de meget få kristne fyrster, som i det 15. århundre forsto den fryktelige fare kristendommen befant seg i ved tyrkernes framstøt og derfor forente sine krefter med pavenes til kamp mot Islam, var Skanderberg, hvis egentlige navn var Georg Castriota.

Han fødtes omkring året 1404 som fjerde sønn av en albansk fyrste Johannes Castriota i byen Kroja, men etter at Albania var blitt erobret 1413 av sultan Amurat II ble han sammen med sine tre eldre brødre medført som gidsler til sultanens hoff. Brødrene ble forgiftet men Georg unngikk denne skjebne. Sultanen fikk etter hvert interesse for den kloke og livlige gutt og lot ham oppdrage sammen med sin sønn, den senere sultan Muhammed II. Han lærte å tale gresk, tyrkisk, arabisk og italiensk og viste tidlig store anlegg på det militære område. Før han ennå var fylt tyve år ble han øverstbefalende over en anselig hærstyrke og ble betrodde bekjempelsen av et farlig opprør som var brutt ut i Asia. Det lykkedes og fra den tid stammer navnet Skanderberg. Tyrkerne kalte nemlig den unge helt «Iskandar bey» d.v.s. «hr. Alexander»

— de syntes han minnet om Alexander den store — som i tidens løp ble til Skanderberg. Da imidlertid sultanens hær led et stort nederlag i Rumenia i slaget mot den ungarske nasjonalhelt Johannes Hunyadi benyttet Georg Castriota den derved oppståtte forvirring til å avtvinge sultanen en erklæring om at han var rettmessig arvtager til hans fars fyrstedømme Kroja. Skanderberg forlot derpå den tyrkiske hær og i løpet av tre uker hadde han samlet betydelige hærstyrker i Epirus' fjellegner. Nå ble hans liv en uavbrutt kjede av felttog og at han må ha vært en genial feltherre forstår man av alle de seire han vant over de tallmessig meget sterkere tyrkere. Han slo dem både i 1449, 1450 og 1457 — ja, selv sultan Muhammed II, som dog hadde erobret Konstantinopel.

Skanderberg følte seg helt som kristen fyrste og hans kamp mot tyrkerne var utelukkende diktert av religiøs overbevisning, ikke av personlig ærgjerrighet. Kong Ladislaus av Ungarn og fyrst Johann Hunyade av Siebenbürgen ble hans forbundsfeller, likeledes handelsbyen Venedig, men paven var og ble hans hovedstøtte. Eugen IV oppmuntret i 1444 Skanderberg til å fortsette sitt korstog mot tyrkerne og Skanderberg undertegnet seg alltid: «Georg Castriota, Jesu Kristi soldat og fyrste av Efurus.»

I 1457 utnevnte pave Calixtus III ham til kuriens feltherre i krigen mot tyrkerne og sendte ham en smigrende håndskrivelse hvor det bl. a. heter: «O, om bare de andre kristne fyrster var mer lik deg! Da ville vi ikke ha så megen bekymring for forsvaret av kristendommen.»

Da Pius II i 1460 preket nytt korstog var Skanderberg den første som meldte seg. Det var i øvrig pavenes hensikt høytidelig selv å krone ham til epirenes konge, men han døde på reisen til Kroja, og ved etterretningen om dette dødsfall falt sultan Muhammed II i spissen for fire store hærer inn i Albania. Atter seiret Skanderberg og det samme gjentok seg i 1466, hvor han sto alene i spissen for ca. 24 000 mann mot tyrkernes 150 000. Tyrkerne måtte flykte, men bare ca. 62 år gammel døde Skanderberg i Alessio av ondartet feber. Mens han ennå var syk mente tyrkerne at tiden var inne til et større framstøt, men helten reiste seg fra sitt leie og seiret atter. 17. jan. 1467 døde han imidlertid og ble bisatt i katedralen i Alessio. Ingen kunne overta hans arbeid og senere ble hans gravkirke moské.

Hechjemme —

Oslo. Den årlige juletefest gikk av stabelen 27. des. og var arrangert av St. Olavslaget og St. Halvardslaget i fellesskap. Man hadde sikret seg mgr. Kjelstrup til å holde juletalet, så dermed var den i de beste hender. Det ble da også en alvorlig vel formet tale, hvor tilhørene ble lagt på hjerte julens store dype betydning og juletreets symbolikk. Kirkekoret ga tilbeste flere sangnumre, og det er hyggelig og oppbyggende å høre vårt kirkekor, under den dyktige ledelse det har. Fra scenen fikk vi se «mennesket» som den utpregede egoist, der ikke kjenner annet motiv til alle sine handlinger, enn hensynet og kjærligheten til jeget, sitt eget store jeg. Følgene uteblir ikke: mennesket selv ser til slutt til sin forferdelse sine omgivelser som en mørk kall stenhård stubbmark, og roper i angst på sneen, at den må komme å dekke og fjerne alt dette hårde kantede. Men da kommer den blå klare frosten, og bebreidet «egoisten» at han er

for feig til å ville se tingene som de er og selv prøve å rette ujevnhetene i sitt liv, istedetfor å ville skjule det under sneens dekke, som likevel ikke kan forandre noen til det bedre. Mennesket viker til side og verger for sig, men da lyder et talekor fra bakgrunnen som avslører egoisten i hele sin ynkelighet. Mennesket ser seg selv, og begynner i fortvilelse å spørre om der ikke finnes noe som kan kalles godt i dets liv, om alt da har vært forgjeves, finnes der intet håp? Så kommer den skinnende hvite kjærlighetens engel med julestjernen foran seg, taler om barmhjertighet og viser hen til den evige kjærlighet, hvor håp og forløsning finnes. Mennesket griper til, faller på kne og ber om å få til del noe av denne kjærlighet. — Det var et gripende intermesso, der kanskje hadde et ord til noen hver av oss. Salen var full, og deltagelsen i gangen og sangen rundt julegranen var fulltallig. Bevertningen var førsteklasses og ble greit avvirket. Alt i alt var det en meget vellykket fest, som nedskriveren er glad for å fått være med på som

Deltager.

— og derute

Fra Vatikanstaden. Den 24. november celebrerte den Hl. Fader en høytidelig pontifikalmesse i Peterskirken for de i krigen falne og de, som dens lidelser har ramt samt for en ny samfunnsordning. Til stede var kardinalkollegiet, corps diplomatique og en stor menneskemengde. På pavens utrykkelige ønske var hans høytidelige inntog sløffet — i stedet for avsang et kor av geistlige Magnifikatet. Under messen sang menigheten Credo, Tantum ergum og en botsalme. I sin tale betonte paven at det var ham en tilfredsstillelse å vite at over hele den katolske verden forente nå de troende seg med ham i offentlig bønn om oppfyllelse av hjertenes høyeste ønske. Under talen var for første gang Peterskirkens nye høytaleranlegg tatt i bruk — 40 høytalere er med i alt 11 km. kabler forbundet med mikrofonen ved det pavelige alter. —

Fra 24—30 november er de sedvanlige åndelige ekserciser blitt avholdt ved det pavelige hoff. Paven deltok selv og foredragene ble holdt av pater Guiseppe Messina, S. J. —

Gjennom den apostoliske nuntius i Budapest har paven uttalt sin deltagelse overfor den rumenske regjering i anledning de store jordskjelv samt oversendt en større pengegave til de skadelidte. —

Som tegn på sin aktelse for videnskapen og dens menn har paven tildelt alle medlemmene av Det pavelige Videnskapsakademi titlen eksellense. Blant medlemmene som teller representanter for 20 forskjellige land har de 36 høye internasjonale ærespriser og gullmedaljer for sine fortjenester av nåtidens forskninger. Som bekjent er professor Vilhelm Bjerknes den norske representant. —

Paven har utnevnt professor Gustavo Giovannoni til arkitekt ved Peterskirken. Det er i øvrig nå 350 år siden at denne kirkes kuppel ble ferdig. I rundt regnet 170 år arbeidet renessansens berømteste kunstnere på kirken men i allminnelighet betraktes pave Sixtus V som den der har størst ære av dens fullføring. Bare korte 15 måneder tok det å få selve kuplen ferdig. Mandag den 15. mai 1590 satte paven selv etter at messen var lest sluttsteinen i den — like fra 23. januar 1588 kan man i det daværende offisielle paveorgan «Avviso» følge arbeidets framskriden

— den dag leses at paven ønsker at «man fra begynnelsen av februar med all kraft skal ta fatt på den pavelige kirkes kuppel», men at man ikke ble ferdig med forarbeidene før 22. desember.

Tyskland hedrer katolske søstre. Etter hva bladet «Leo» i Paderborn meddeler har Føreren tildelt flere søstre ved provincialhuset Münster ærestegnet for tro tjeneste gjennom direktøren dr. Schlicher. Bl. a. har også den forhenværende forstanderinnen søster Eline fått ærestegnet i gull for over 40 års virke og den nåværende det samme i sølv for sin 25 årige innsats. I sin tale viste dr. Schlicher hen til det utmerkede og oppofrende arbeid som søstrene under verdenskrigen gjorde for de sårede både ved fronten og i lasarettene.

Fra Sveits. På den Hl. Albertus Magnus' dag — 15. november — fant den høytidelige vigsel av nybyggene ved det katolske universitet i Freiburg sted. Flere biskoper overvar den vakre handling. Den nordlige fløy av det store byggverk er i øvrig ikke helt ferdig — først flytter bare det filosofiske, teologiske og juridiske fakultet inn. Samtidig med innvielsen feiret man universitetets 50 års jubileum. I sin festpreken talte biskop Besson om Kirkens forskninginnsats og forskningsfrihet idet han nevnte universitetets skytspatron Albertus Magnus som det lysende eksempel på et menneske som hadde viet hele sitt liv til utforskning og utbredelsen av sannheten. Han elsket sannheten i alle dens skikkelser og søkte den overalt. Det gjaldt for oss alle om aldri å frykte den men elske den og arbeide for den. Kirken gikk selv aldri trett i sitt arbeid for den og den oppmuntrer alt forskningsarbeid i sannhetens ånd og kaster lys på videnskapens vei i denne retning. Det er innsamlet en æresgave til universitetet blant dets forhenværende elever i anledning jubileet. —

Biskop Besson til Lausanne, Genf og Freiburg har utstedt et opprop til alle prester i sitt bispedømme om å hjelpe de i krigen fangne prester, som ønsker missaler og katolske bibler. Biskopen er i stand til å formidle bøkene etter deres bestemmelse. —

Katolsk aksjons skole i Genf har begynt sitt syvende læreår og åpnet sine vinterkursus. Det omfatter særlig bibelstudium og har som hovedtema «livets mening, grunnvoll og grunnprinsipper».

Fra U.S.A. Den berømte katolske oppdragelsesanstalt «Boys Town», kjent fra filmen som også er vist her i Norge, har i sommer hatt over 50 000 besøkende. —

Det kjente katolske tidsskrift «Catholic Digest» vil hver måned utsende et nummer i blindeskrift, som gratis vil bli tilstillet alle blinde som ønsker det. —

En forhenværende politibetjent leste nylig sin første messe i St. Patrick-katedralen i New York. 3500 av hans tidligere kolleger overvar den i full uniform.

Godt nytt år —

ønsker «St. Olav».

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo